

IEDER PERCEEL ZIJN EIGEN MAÏSRAS?

Op een winterstudiedag van de NVWW in 's-Hertogenbosch werd gediscussieerd over de grote uitdagingen in de maïsteelt. Welke bedreigingen zijn er en welke mogelijke oplossingen zijn er? En wat kunnen de ontwikkelingen in de mechanisatie betekenen op het vlak van bemesting, oogst en bodemstructuur? – *Luc Van Dijck*

Hoe produceer je optimaal snijmaïs, het meest gebruikte voedergewas in Vlaanderen en Nederland. Dat was de centrale vraag op de studiedag van de Nederlandse Vereniging voor Weide- en Voederbouw (NVWW). Wim Bussink van het Nutriënten Management Instituut in Wageningen wees op de grote productiviteit en de grote kwaliteit van het gewas. Maar in de praktijk zien we grote verschillen in opbrengst: die varieert tussen 10 en 20 ton droge stof. Overigens, zullen we wel hetzelfde productieniveau kunnen blijven halen, met de aangescherpte mestwetgeving? Maïs is zeer gevoelig voor structuurschade. De plant heeft in korte tijd veel water en nutriënten nodig. Stress bij de plant, zoals door droogte, verhoogt de kans op optreden van ziekten en plagen. Welke oplossingen kunnen we daarvoor vinden?

Vruchtwisseling

Joos Latré van Proefhoeve Bottelare (UGent-HoGent) besprak de nadelen van monocultuur en belichtte de voordelen van een ruimere vruchtwisseling. Door de specialisatie vanaf de jaren 70 is vrucht-

.....
Een goed geteeld vanggewas leidt op termijn tot een opbrengstverhoging.
.....

wisseling stilaan uit de belangstelling geraakt. De mechanisatie, het gebruik van minerale meststoffen en het aanbod van efficiënte gewasbeschermingsmiddelen maakten dat maïs steeds meer in

monocultuur werd geteeld. Hoge bemestingsgiften en een verhoogde input van gewasbeschermingsmiddelen konden de negatieve gevolgen van monocultuur lang verdoezelen. Ondertussen zijn we de waarde van vruchtwisseling uit het oog verloren. Slimme vruchtwisseling is gunstig voor meerdere factoren zoals onkruidbestrijding, de organischestofbalans, preventie van ziekten en plagen, bodemstructuur, bodemvruchtbaarheid en bodemleven. Het nieuwe GLB gaat ook in de richting van teeltdiversificatie. Mogelijkheden zijn de introductie in de rotatie van granen, voederbieten en vlinderbloemigen. Dat biedt ook mogelijkheden om op tijd te bekalken, groenbedekkers in te schakelen en de voorraad organische stof aan te vullen. De teelt van vlinderbloemigen heeft, zeker bij een lage bemestingsinput, een positieve impact op

de volgteelt. De praktische problemen die een slimme vruchtwisseling vaak in de weg staan en de melkveehouders afschrikken, blijken in de praktijk vaak gemakkelijk oplosbaar te zijn.

Mechanisatie en samenwerking

Maurice Steinbusch van Cumela Nederland bracht de rol van de loonwerker onder de aandacht. Zijn aandeel in de zaai, de gewasbescherming en de oogst van maïs is immers groot. In Nederland is dat aandeel 80%. "Omdat de maïspcelen op steeds grotere afstand van de boerderij liggen, wordt de logistiek steeds belangrijker. Door in betere omstandigheden te werken is een besparing op de brandstofkosten te realiseren", aldus Steinbusch. "We moeten meer aandacht hebben voor de bodem, zowel bij de bodembewerking als bij de oogst. Er zijn nog veel mogelijkheden op het vlak van bemesting. Ik denk aan bodemscans en plaats specifieke bekalking, maïsteelt in stroken en mengmest in de rij. Dit vraagt aangepaste machines. De loonwerker zal meer bereid zijn te investeren in nieuwe ontwikkelingen wanneer hij nieuwe machines rendabel kan inzetten. Er is ook nog veel winst te maken op het vlak van spuittechnieken zoals doppenkeuze en driftreductie. Aangepaste wasplaatsen voor spuitmachines zullen de milieubelasting verminderen. De opbrengstbepaling via NIRS bij de oogst is nog een mogelijkheid om de degelijkheid van het werk bewijzen. Ten slotte is er de kwaliteit van de aangelegde kuil. De band tussen bedrijf en loonwerker moet verder gaan dan alleen de werkzaamheden in de maïs. Vandaag wordt de maïsteelt meer als een lagekostenteelt gezien en gaat er meer aandacht naar kostenbesparing dan naar de verhoging van het rendement. Het wordt voor een loonwerker pas interessant als er sprake is van een 'totaalpakket' aan dienstverlening voor de melkveehouder. Loonwerkers zullen dan niet meer slechts op prijs concurreren maar ook in kwaliteit. Daarvoor is een goede samenwerking met de voederadviseur en met de veehouder nodig. En deze benadering vraagt van de loonwerker ook een grotere investering in kennis over teelttechniek en bodem."

Bemesting en stresspreventie

De gevolgen voor de maïsteelt van een verscherpte regelgeving inzake bemesting werden behandeld door Jaap Schröder van Wageningen UR. "Iedere teelt heeft zijn specifieke bemesting met een evenwicht aan stikstof en fosfor. De verscherpte normen zijn gericht op de

milieukwaliteit en zullen, zonder aanpassingen aan de teeltwijze, leiden tot een verminderde opbrengst. Maar er zijn mogelijkheden om dat verlies te beperken door betere vanggewassen, rijenbemesting, fosforarme mest door fosforarme voeders of door mestscheiding." Mais is een gewas dat veel kennis vraagt om de gewenste hoge opbrengsten te kunnen halen. Ziekten, plagen en stress kunnen stokken in de wielen steken. Het is aan de veehouder om voldoende voorzorgen te nemen en zijn gewas goed in het oog te houden. Enkel wanneer je minder mag bemesten, begin je de tekorten te zien. Onderzoeker Brigitte Kroonen van Wageningen UR gaf een hele opsomming van mogelijke stressfactoren. "Stress bij de maïsplant kan veel oorzaken hebben. Verdichting van de bodem en

ren zijn een te vroege zaai en een verkeerde rassenkeuze. Eigenlijk vraagt ieder perceel zijn eigen maïsras. Kies voor rassen met een goede jeugdgroei. Een te vroege zaai kan leiden tot een te trage jeugdgroei, zeker bij slechte weersomstandigheden. Door te kiezen voor een laat ras bouw je het risico in dat, bij slechte weersomstandigheden, het gewas onvoldoende kan afrijpen of dat bij slechte omstandigheden moet geoogst worden met gevaar voor bodemstructuurschade. Gevoelige rassen voor diverse ziekten en plagen geven eerder kans op problemen. Monocultuur van maïs is geen goede basis. Als je toch maïs wil doortelen, kies dan een vroeg ras in combinatie met een groenbedekker. Stress ontstaat ook door aantasting van aaltjes. En tot slot moet onkruid-

Mais wordt nog vaak als een lagekostenteelt beschouwd. Nieuwe technieken kunnen een boost geven aan de teelt. Er valt nog winst te maken met een beter teeltmanagement waarbij de veehouder en de loonwerker nog beter samenwerken.

plasvorming zijn de oorzaak van problemen zoals latere zaai, kiemschimmels, wortelverbruining, mindere groei, slechte beworteling ... Onvoldoende organische stof heeft droogtestress en een slechtere nutriëntenbinding en -levering tot gevolg. Suboptimale bemesting leidt tot stress in het gewas en meer kans op ziekten. Een te lage kalivoorziening verstoort de vochthuishouding. Een te lage zuurtegraad leidt tot stress door een slechte ontwikkeling van het wortelstelsel, door een verlaagde beschikbaarheid van stikstof en fosfor en door een remming van het bodemleven. Andere stressfacto-

bestrijding verstandig aangepakt worden. Chemische onkruidbestrijding doet altijd schade maar je moet die zo veel mogelijk beperken. Met het huidige middelenpakket is een afdoende onkruidbestrijding bereikbaar. De kennis van de onkruiden is essentieel. De toepassing moet onder goede temperatuuromstandigheden gebeuren. De aanwijzingen inzake de dosis en het tijdstip moeten strikt opgevolgd worden want een te hoge dosering of een te late bespuiting kunnen stress geven." ■